

Narodni list

Pučki list za politiku i pouku.

„Narod bez narodnosti jest tlobo bez kosti!“

Br. 31.

Volosko-Opatija u četvrtak 8. kolovoza 1901.

God. II.

Talijani i Austrija.

Čovek, ki malo pozna stvari i življenje va austrijskem Primorju, navlastito v Istru i v Trstu, mora se čudit kako more austrijska vlada trpet, da Talijani v Istru i v Trstu delaju one protu-austrijske demonstracije, ke se svako malo va Trste i v Istru dogadjaju. Još više mora se čovek čuditi kakda vidi, da c. k. austrijska vlada baš one Talijane, ki najviše proti Austriji delaju i viču, najviše proteži a na školu onih ljudi slavenskega roda i jezika, ki su do sada bili vavez verni sinci našega cesarstva i ki su dandanas pripravni i zadnji kap krv prolet za spas cesarstva i cesarske kuće.

Videli smo kad je razbojniki Luchenhi ubil naš preljubljenu cesaricu Elizabetu da se istarski i trščanski Talijani nisu ni ganuli. Ne samo to, nego Talijani vs Trste su se rugali onem vernem sinom našega cesara, ki su tom prilikom stavili vanka crne bandere da žaluju smrt naše cesarice. Pak ča se je dogodilo? Prišlo je radi tega do kumeđe med iridentisti i vernemi Austrijanci. Ovi su bili tuženi pak su još za to ča su vriščali „Živila Austrija“ moralni poči na peržun. Žalostno ali i istinito. Kad je pak Talijan Bresci ubil talijanskega kralja Umberta tu ni bilo talijanskega mesta, tu ni bilo talijanskega grada v Istru od kuda ni letel telegraf va Monzu v Italiju za žalost radi smrti kralja Umberta, tu ni bilo talijanskega mesta ni grada kade se ni žalovalo s dušom i s telom talijanskega kralja Umberta. Po šetimani i šetimani su se istarski Talijani va crno obukli da žaluju kralja Umberta. Ne samo to nego su neki Talijani z Istre i Trsta

poslali k pokopu kralja Umberta depucaci i na mrtvački njegov les postavili su krunu z napisom „Trieste e l'Istria al suo re“ to de reč Trst i Istria svojemu kralju. Sve to čitali smo ta talijanskih fojev pak nam ne more ni jedan reč da smo se to zmisli zač bimo mu mogli valje pod nos stavit ti foji.

To sve je čula i videla c. k. austrijska vlada, pak mislite da je ča prigovorila. Jok valaj! Pred nekoliko vremena se je rodila mlademu talijanskemu kralju jedna kćer. — Bila je krščena Jolanda Margerita. Od svih talijanskih mest i gradi v Istru iz Trste i Goričkega leteli su v Rim telegrafi od austrijskih Talijani, va koh su se radiovali da se je rodila ta talijanska principe.

C. k. vlada za sve to zna pak mislite da za to mari? Kad se je na 15. o. m. Camusu v Opatije krstila kćer neki su Talijani s preko mora, ki su ovamo prišli razdrapani kako cigani i gladni kako vuci i ki su se ovde komač malo najili, vriščili pred opatijskom crkvom: Viva Jolanda Margerita (talijanska-principesa.) Ces. kr. politička oblast na Voloskom to zna, al bi moralna znat zač ima v Opatije svoju tajnu puliciju. Nego politička oblast na Voloskom ne išče onih ki su vriščali viva Jolanda Margerita nego išče po žandarmerije onih ki su Krstići vriščali „salo!“

I tako bimo mogli napovedat do sudnjega dneva sve one talijanske porkarije ke se puli nas s dopušćenjem oblasti dogadjaju nego mi čemo završit s jednom od največih porkarij ki se je ovi dni va Trste dogodila. — Čujte malo. Pred nekoliko desetak let umrl

je va Trste neki Domenico Rossetti ki je bil po jeziku pravi Talijan a po misljenju pravi Austrijanec. On je puno govoril i pisal na korist svoje domovine Trsta, ali vavez tak, da je na puma usta govoril da Trst spada k Austriji i da samo od Austrije more se nadat dobremu.

Nekoliko let po njegovoj smrti počeli su trščanski iridentisti prikaživati Rossetta kako živega protaustrijskega Talijana, ki je živel i umrl za njihovu ideju za njihovu misal na jame da Trst pride pod Italiju. Njemu na čast spevali su oni pesmici: Nella patria de Rossetti no se parla che italiano“ to će reč: „va domovine od Rossetta se ne govoriti nego talijanski. — Trščanska občina pak va Trste je pred dve leta govorila, da će temu talijanskemu patriotu postaviti va Trste spomenik ali monumenat. Naručili su v Italijo ta spomenik i pripravljali se da će ga dovršiti i odkriti z jake velimi svečanosti, puli koh će celi grad sudevolj.

Kad je spomenik Domenica Rossetti bil skoro gotov počel je neki talijanski foj „Avanti“ pisat, ki je za pravo bil ta Rossetti povedel je, da je „Domenico Rossetti“ bil doduse Talijan i al pravi Austrijanec. „Avanti“ je dokazal, da je Rossetti vavez pisal i delal da Trst ostane pod Austrijom. Sada da ste videli trščanske Talijane. Svi njihovi kapurioni, občinski reprezentanti zemaljski deputati, advokati, notari sve to je za Domenica Rossetta ohladnelo a to samo zato zač se je dokazalo da je on bil pravi Austrijanec. Sada već nisu ni magistrat ni talijanska družtva ni talijanski kapurioni skrbeli da bi se spomenik od Rossetta

odkrik na svečani način nego su odlili, da se to storiti prez nikakovega svetkovanja samo da njim ne bi njihovi prijatelji v Italije prigovarali, da su se toliko stepili za jednega Austrijanca.

Napokon na 25. o. m. se je imel sokrit ta spomenik Domenica Rossetti. S kapurioni talijanski su pobegli iz Trsta samo da ne budu na taj svečanosti. V noći su dali od magistrata sokrit taj spomenik i zapret ga okole z daskami samo da ne more ni jedan prit bližu. Na devet ur jutro prišli su k spomeniku trščanski podešta, guvernor i tri al četiri komunski konšiljeri i to je bilo sve gotovo. Svi su se va Trste prečudili, da se je to tako obavilo a obavilo se je tako samo da to zač je „Avanti“ dokazal da je Rossetti bil dobar i veran Austrijanec. Da se ni to dokazalo, da se je Talijane pustilo va krovj vere da je Rossetti bil iridentista onputa bi bila na dan odkrića njigovega spomenika takova fešta da takove još Trst ni videl. A tako niš. Sve to videla je c. k. vlada va Trste pak mislite da će za to drugačije postupat s Talijani? Varate se. Ca su Talijani protivnejci Austriji to jih vlada više proteji. — Nego tim si sama scbi kopa grob, jerbo na ta način ne predobije za sebe Talijane, ki su s dušom i telom preko mora a ozlovili sve Austrij verne narode. Ako bude Austria radi tega trpela škodu moć će reč: — Propast tvoja od tebe Israele!

Istarski sabor.

Utorak na 5 ur zapadne bila je najavljenja sednica istarskega sabora. Talijani su na prvoj sednici, ka je bila 20. junija o. god.

PODLISTAK.

Kopriva i glogi.

Povetili „Mačkom“: Špiculj.

Zadnji petak ako se ne varam, pripravljal je gospa Micka ugori za večeru. Gosup Jouze zabljeno je gledal, kako se ti ugori već razrezani jes miču, pak je najzada od čuda zakričal: O ti šmentana krota! Ko jaz primem v svoji kremlji vola, zgrudi se kar mrtev na zemljo, ti pa presneti ugoriše celo po smrti — zivijo.

Negde su trefili Fritalu kako cestu meri, pak mu je neki rekao: Gospodine, ča bi reč, da ste se danas tako podkurili? Ter to ni vaša navada.

— Nisam podkuren, ne — odgovorio Fritala — nego pio sam hrvatsko i talijansko vino, pak me hrvatsko tjeru a talijansko vuće.

Neki dan se Pirija jadil na Hrvati govorči: Ala su ti Hrvati tupi i zalupani! Već sam tri lets mej njimi, pak još ne razumem ni tri reči hrvatski.

Kada su neki dan rubali „tetu Jambrožiju“ da je sva blažena zdahnala: Hvala

Bogu da su me rubali, barem ved mi se ni treba tegat.

Neki prefriganac opazil je Krstića, pak je počel kričat: salo, salo! Kad je Krstić k njemu prišal, zapita ga oštvo:

Kakovog obraza inači ti kričati salo, salo, kada ja prolazim?

Mali ni mu ostal dužan, nego mu reče: A kakovog srca pak imate vi prolazit, kada ja kričim: salo, salo!

Travinjala se nesreća, pak je neki Žukvarić stal na nogu. Naš Žukvarić nastavil se je kako petešić na kolce, pak se otrešal na njega:

— Ča mislite vi, da sam ja svoje noge ukral?

— Bog očuvaj — odgovori mu oni — da ste jih ukrali, param da bite bili svakako bolje zbirala.

Neki dan je Nino — onako od objesti — bos cepal drva, pak kada temu nebesu švrgnul ti je nebore sekirum po nožine. Kada mu je Roža povezala rame, reče njoj veselo: Sreća da nisan bil obuven, aš him bil zasekal — postoli.

Poznata je stvar, da je Dr. Salo jako fin čovek, to se zna ča se ponašanja tiče.

Tako neki dan kada je pisal Kostantinu za onih 100 forinti Judinoga novca, skuževal se je ovako: Oprostite gosp. kolega, što vam u ovoj toplini pišem ovo pismo — goroum i to još va Jambrožinjin stomanjčićne.

Dva brata su se neči tužili zaradi očinstva. Jedan od njih je zel sobum albukata Talijana. — Na suds, to se zna, svaki je gledal po svoju stvar dopovedet, pak su više puti jedan i drugi spomenuli pokojnega oca: pokojni je tako odredil, pokojni je tako rekal itd.

Talijan je pul svega tega prehtanja vendar toliko razumel, da se neči govor za nekakovego pokojnega, zato reče suds: — Molim gospodin sudac, neka se pozove semo gosp. P o k o j n e g a, da nam on stvar dopove i razumaci.

Negde o mlađem lete držal je Krstić svojim mačišem govor, varamento lepi govor, kega je pak ovako zapeteći:

— Tko izlade svoju domovinu zasluzi, da se ga objesi na njegov vlastiti — pās (cinturino).

Neki pak mu je ovako prismolil: Imate pravo, aš vi imate Jambrožin pās.

Kada se je ono Kukuma vadil va lovranskem porte za šotajera, al kako bi rekao

starci Tonić, za polombara, spuznula mu je na dno srebrna ura. Kada je to zapazil, skočil ti je brzo do Celestine, pak njoj se od srca povahil:

26, 142, 0. Danas sam izvanredno srećan. 5, 89, 7. Da sam imel sobum zlatnu uru, bi ju bil zgubil, tako sam samo srebrnu. 529, 11, 6.

Dva su se tužili radi uvrede poštenja. Jednega je branil jedan talijanski albokat. Oni drugi se je pak sam branil ovako: On me je prvi naprtil s porugami i gredmi imenuje pak sam mu odsekal ča je zasluzil.

Na to skoči talj. albokat kako da ga je neki ubol i reče: Ja — ime mojga braćenika podižem proti njemu tužbu takodjer radi teške telesne ozlede.

Pasano mlađe leto zimal je krojač meru Vicetu s Pehljima. Naš Vice, onakov bočnik od telini, kakov je, bil se je tako va se stisnul, da ga ni bilo lego va brke. Kada su ga potleje pitali, zač se je onako stiskal odgovoril je šegavo:

— Ja pobora! Da mi pasa va vestit — manje sukna.

Minijuanji i Pikaroba gledali su va rečkem porte, kako stežu ankoru. Bržani mornari potili su se i znojili ale konopu ni

učinili kumediju, zato zač da ni bil sabor sazvan na Poreč. Ta dan su najme šli svi da i odlučili da neće već poći na sabor dokle nebude sazvan na Poreč. Utorak na 30. lipnja o. i. su pak lepo svi zvani 4 prišli na saborsku sjednicu na Kopar. Ča ni to kumeđija. Naši zastupnici bili su svi, svih zastupnici bilo je 23. Prvo nego su Talijani šli na sabornicu su se malo posvadili među sobom zač je bil na listićima napisan za kandidata med revisori i Doktor Gambini pak su Talijani zaključili da se ga mora brisati. Radi tege ni dobil nego pet glasova, pak ni oni nahteli glasovali kod izbora komisije.

Kad je stari Campitelli odpril sednicu pročitala se najprvo izjava naših zastupnika kojima izjavljaju, da su došli u sabor jerbe da je o. kr. vlada ovo leto sazvala sabor i va našem jeziku i tim pokazala, da postaje donekle jednakopravnost.

Za sekretare bili su za tem zibrani Vanetoni i Ventrella. Naši su glasovali za Doblanovića (Talijana) i Kompareta (Slovinca).

Naš zastupnik Šime K. Kozulić predložio je saboru jednu resoluciju, da se pozove vladu da ukine vinšku klauzolu za talijanska vina, da stori zakon proti fabriciranju nenaravskoga vina i da se o toj resoluciji valje razpravljati. Talijani su svi glasovali proti temu a naši za to.

Kod izbora verifikacijskog odbora su naši glasovali za 4 Talijana a dva naša. Talijani su pak zibrali samo svoje. (To je pravica.)

Kod izbora odbora političko ekonomičkega je Campitelli rekao da su glasovali u svemu 24 zastupnika. Na to je Spinčić opazil hrvatski, da to ne more biti zač da je sveh skupa samo 23. Campitelli je na to rekao, da se je pomutili zač da ni glasovalo nego 18 zastupnika.

Na dnevnem redi bila je za tim odreka na provincijsku adicijonalnu rakiju. Rizzi je predložio neka se to valje zaključi kako zakon. Predsednik je stavil na glasovanje ta predlog Rizzi-a a Talijani su za njega svi glasovali. Na to je Laginja dal predstavu jednu lekciju od saborskog regulamenta i rekao mu je da bi se predlog Rizzi-a po § 37. slovo b saborskog reda mogao prijeti samo ako bi za njega glasovale dve trećine sveh deputata a buduć puli tega glasovanja nisu glasovale za predlog dve trećine je to glasovanje protuzakonito. (Che bona lezion Štor Campitelli op. sl.) Campitelli je videl da je storil falopu pak je dal Laginje pravo i izvešće Kršću zruči odboru, da ga prouči i na jednoj od budućih sednica izvesti.

kraja ni konca. Na jedanput reče Minjinjanji: Čoveku se pari, kako da ona guminu nima cimi (kraja.)

Pikaroba, fanjska tikvica, pak doda: Vej se da vrug, morda ujoj ju je peščekan — pojil.

Kada se je ono bila lecitala brežanska cesta, naš Šegavi Matetić nabijal je sam na se. Kašnje su ga pitali, zač je sam sebe nabijal, a on njim odgovori serijo, kako da mu već pamet na nos kaplje: Leцитal sam za dveh, pak sam moral jednemu i drogennu nabijat.

Stari Tonić pozival je jedno jutro Kobulu na drugu ručnju. Kabula se je lepo zahvaljeval govoreci: Hvala lepa na pozivu. Ču prit ki drugi dan, aš danas je post i već sam dva puta ručil.

Neki dan je prešident brežanski neč obahajal Lužinu, pak je va tem postu ogindel kako vuk, a žena mu je pozabila obed poslat. pride ti ne bore na jednu ravnici, na koj je bila jako lepa trava, pak srdačno uzdahnje: Ah, da sam ja sada vol, kako bi se lepo ovde najil!

Mi znamo svi, da je gosp. Puh jako skrt i avar veli stinsiprst. To smo videli i onda, kada ni tel Fritalju pomoć. Negde, povedaju, da je pal ya jednu škulju, pak je počel za sve milo modi vikat: Ajuto, pomoć

Na to se je počelo razpravljati o poboljšaju nečiteljskih plaća. Spinčić je predložio, da se učini novi zakon kojim bi se uređilo i poboljšale nečiteljske plaće. Dokle bude ta zakon potvrđen neka se svem učiteljem od 1. 7. 1901. povisi plaća. Želi da se o tem njegovem predlogu valje razpravljati.

Predsednik pita Spinčića, ako postoji na tem da se njegov predlog valje razpravljati. Na to je Spinčić počeo govoriti po našu, hrvatski. Va sabornicu su dva galerije, leva za prostiji puč bila je puna Gambinijevih pristasi (Gambini jo Kopran, svadbi se je kod zadnjih izbora za Beč s Talijani i učinil je svoju stranku op. sl.) — desna je za fine fakine bila puna Benatti-eveh prijatelji. Kad je Spinčić počeo govoriti hrvatski je levu galeriju mučala a desna (Benattievi prijatelji) je počela vršati i rompat. Stari Campitelli je pak dal spraznit levu galeriju ka je mirovala a desnu ka je kumedijsala je pustil nutre. (To je va istim „colmo“ op. sl.) Spinčić je opet proval govoriti nego desna galerija je počela fikat i vršati, Campitelli ju je na to da dal spraznit a Benattievi prijatelji su šli vanku kantajuć: „Nella patria del Rossetti no se parla che italiano“. — Do jednega lipa su pak desnu galeriju valje nazadu pustili. Ča ni to komedija? Dokle je desna galerija bila vanje jo Spinčić rekao, da odustaje od prenosti svojega predloga i da predlaže, da se ga zruči školskog konservatorije.

Spinčićev predlog se je na to prijel. Na toj sednici razpravljalo se je i o prenosu sabora. Vlada je predložila saboru da se prenese kamogod zvan Poreč zač da je težko tamo priti.

Tekom razprave je Dr. Laginja predložio da se prečita njegov predlog o tej stvari. Benatti se je protivil zač da bi ta predlog moral bit pisau talijanski.

Laginja je na to rekao, da bi Talijani radje morali vadiť se hrvatski, Benatti i Ghersa su na to skočili kako da ih je ki badnul pak su završili, da oni neće nikada govoriti hrvatski zač da njim ni za potrebu. Naši njim odgovaraju, da su njim svejedno dobri beči od Hrvati i Slovinci. Benatti je na tem Šal k desnoj galeriji prosit svoje prijatelje, da delaju kumediju, a dr. Trinajstić mu je završio: Ala su kapobanda zamute palici pak dirigirajte, a Benatti na to: Ja sam kapobanda i superam za to, a naši su mi odgovorili: Vam se radujemo.

Benatti je na to pital besedu, a naši su mu rekli, da ju danas neće imet, pak su svi van, a buduć ih ni ostalo dosta, sednica se je zaključila.

pomoć! Na ovo zapomaganje priteči neki čovek, da ga stegne vanka, pak ga pozove neka mu poda ruku: Dajte mi ruku. Abo! — odgovori gospodin Puh — dat vam ju neću, nego ako jušto želite, ē van ju samo — posudit.

Više puti se je jur travnjalo, da pelje Krstić svoji „mački“ po svete kako i cigan medvede. — Tako je negle pasane zime dopeljal dveh va Trst, pak za pravo reć bilo ga je sram s onakovem mrmatom okole klijat, zato jih je kalumal va hoteli Europa va jednu kamaru, pak se je spuznul za svakom poslom, a oni dva su međtem toga kako dva cupi-lipi tamo nemota prodavali. Da njim brže vreme pasa, zapallili su svoje pipi pak s njimi dragi moje kurili kako da se vrug pali, a pljuvali pak da je evnalo, kako da talijanske liri po kamare hitaju. kada je kelner videl, da te mu osvinjut pod, stavil je pred njih jednu lepu pljuvalnicu, da va nju pljuvaju. Nego oni su ju odmakuuli, pak naprvo drizgali na pod. Kelner njih ju opet stavil, a oni opet odmaknu. Tako se je dogodilo više puti, dokle se najzada jedan bot tu taneku semo podložio, da van dreto va nju pljunt.

Mi znamo svi, da je gosp. Puh jako skrt i avar veli stinsiprst. To smo videli i onda, kada ni tel Fritalju pomoć. Negde, povedaju, da je pal ya jednu škulju, pak je počel za sve milo modi vikat: Ajuto, pomoć

Dođuća sednica sazvana je za 2. avgusta, razpravljati će se: 1.) odreka adicijonalna na rakiju; 2.) učiteljski zakon; 3.) prenos sabora; 4.) proračun za 1901.

Kako ćemo naprvo?

Rič gospodinu T. P.

U Omišlju.

Dragi prijatelji i zemljaci! Ti si me potaknul na ovo ča ti pišum, pa ne zamiri svakoj besedi; a neka Bog da, da bi one pale na dobro i plodno tlo, a na korist i slobodu mire naše Istre i ujezinih hrvatskih sini. — Spominjaš se još valjada one večeri, bilo jo na sv. Nediju, kad smo prigodom mlađe maže Tvoga čestitoga nedaka u govoru pod „Murmavić“ večerale; kako nas je bili lipi broj pozvanih, a kulinjko jih je bilo va klančiću, ki su gledali, te skupa s nama svetkovali onaj srični dan? — Znam da se spominjaš, jer si onu večeru jako sagrušio, ne proti moj osobni, nego proti napravili i širjenju hrvatsva u miloj našoj Istri, pa si me s tim prisilio, da Tebi, i ako je još ki god poput Tebe, upravim ovu moj danasni člančić: Kako ćemo naprvo!

Dobro nam je svim poznata ona beseda naših zakljetih neprijatelja u Istri „osartato“. Hoćemo i mi kunita njim upotrebitiovo isto oružje? Ne. Oni ga moraju rabiti aš se bore proti pravici, proti naravi i proti zdravu razumu; naš oruđje proti njim neka bude razjašnjivat, pripovidat i tumačiti u svakoj prigodi našem narodu u Istri, što smo! Što je pravo a što krivo? Ne propustit nijednu zgodu ni priliku (dakle ni onaj dan) a da ne uputimo naš narod u njegove pravice, da mi ne rečemo: Vidis nurode ovo su ti prijatelji, a ovo neprijatelji, ovi te pejući da budeš svoj na svom, a on te nepejuju u sužanstvo. Ovi hoće, da budeš i ti narod ravan drugom, a oni hoće da budeš ti narod podložan. Ovi hoće da se Tvoj zajti poštue, a oni preziru tvoj materni zajik i hitaju ga pod nogi. Ovi hoće, da ti budeš slobodan narod u okviru Austrije pod našim premilostivim carem i vladarem, a oni bite narode hteli, kao pastir ludu ovac, da podlože tuju zemlji i tujem kralju. Ti si pak ali proti tomu, ili ako nisi moran priznati, da si bio one večeri, možda si već i pokajao, ali po podne je kasno na mašu.

I time što si bio proti tomu opetujem sagriešio si teško. Pomisli, nespašni Talijani Istru rabe sva dozvojena i nedozvojena sredstva, da nas uniše, u tom jih podpomaža njihova braća u Italiji, a na čudo i na veliku žalost, podpomaže ih i vlada u Trstu, a po njoj i centrala u Beču, a samo kad kada bací nam koju mrvicu, ko macaha pa storčadi. Takovem daru, dragi Tome morali bi doviknuti: Timeo Danaos et dona ferentes. Pa uz sve to si bio proti, da se u svakoj prigodi upućuje naš siromašni i zavedeni narod. Ne — mani se te politike! Zar da se morda sramujemo našemu narodu pripovjediti da smo Hrvati, i da nam je domovina hrvatska Istra i da imamo toliko i toliko jednokrvne braće, koliko nijedan drugi narod na svitu? To ne!

Gоворimo narodu, ugrijmo mu srce ljubavju prama svojoj rojenoj grudi. Ugrijmo mu srce za slobodu i pravicu svoje otacbinu. Ta naša domovina je krasna, a naš narod lipotom svoje duše i tela ravan je svakomu drugomu narodu. Zajik naših otac tako je mil i krasan, da ga moremo sporedit sa svakinj dragim na svitu. Pa kako moremo dozvoliti, kako moremo propustiti i najmanju zgodu i priliku, a da narodu našemu ne kažemo i da ga ne uputimo kako mora raditi za uzdržati ono što bi mu oteli ugrabit njegevi neprijatelji.

Ah! kako da ne putimo taj narod va svakoj prilici; pomisli da nam je narod potišćen, da nam je domovina i jezik tlačen. Zar ne viđi, da nam je narod spavao, a sada istom počeo se hvala Bogu buditi, pa moramo nastojati i upotrebiti svaku priliku, da ga budna uzdržimo, a kad nam narod bude probudjen, kad bude posve otvorio oči onda ćemo redi neprijateljem naroda našega: Stojte, dosti je svega i pazite se, jer je naš narod junak od tisuću bojista. — Reka sam Ti, da se je narodu počela buditi duša, podučen je narod, što je bil, što je i što mora opet bit, a da se pokaže, da je on dostojan nasliđnik prolivena krv svojih pradod. I opet dunko govorim Ti, da je baš sada potrih, predočivat narodu, njegovo prošlost, njegovo sadašnje stanje, svetovat ga i putit da mora delat da mu bude bolja budućnost, da ne bude sluga nego gospodar, da bude svoj na svome. Dakle viđis, koliko si zle nčinil, kad nedopuštaš, da se narodu u ovom smislu govori.

Dobro znaš, da sada se ne moremo braniti ni bajonetami ni s kanuni. Dobro znaš, da naš narod nema nijednoga veloga impiegata na pravom i odlučnom mestu. Osim toga narod je osiromašio, njegovo su bogatstvo iziskali poput pijavica njegovi neprijatelji. On nema razvijenu industriju ni trgovine, noš je narod gološak. Pa se još usudjuješ priečiti, kad tko hoće, da taj narod riečima puti i iz sna budi. — Nezman je kojega si uzroka to uradio! Ilí ti je preča taština pojedine osobe ili časoviti probitak ili umišljena korist od vapaja naroda za njegovom slobodom i ravnnoprostnosti, tim kardinalnim uvjeti njegova bivstvovanja. — Nej Ta ti si potom plemenite hrvatske krvi; Ti si samo zabludio. Da gubiš se često u smješnih sitinacih. Preuđeš ovo ili ono, jer Te „objav“ na to sili — ili Ti Tvoju savjest podređuješ disciplini. — Ah taj nesretni „objav“ kod nas Hrvata. Taj će po svoj prilici biti bio uzrok onog tvoga griebla. Ostavimo svaki objav kada se radi za domovinu za narod; a dodje li u slučaju gdje se naša narodnost nalazi i po koja osoba druge narodnosti osobito za naš slučaj Talijanske, izlij sentimente svoje dešće u liepoj formi i bez uvrede, neka isti uvide, što s nama rade i kako proti nama postupaju njihova jednokrvna braća, nek vide do kuda ih dovela njihova tisuću ljetna kultura kojom se diče. Ima i medju njima poštene ljudi, koji će u ovakovim prilikama uviditi što je na stvari, pa reči Gle, kako smo mi krivo sudili! A to će biti za te i za narod najveća zadovoljstvina.

N. T.

D op i s i.

Iz Baške. Slavno uredništvo! Molim Vas, da budeš tako dobiti pak uvrste ovo par besed u Vaš dični „Narodni list“ Neka bude na znanje onim dvim, trinu baščanskim moralnim propaticam, koji a svojim šupljim tikvama kane prikazati svetu Baščanu kako mačice odi „Tele ambrožje“, da mi drizmo ispod svoje časti pobijati njihove gajusine i bezobrazne laži, koje jedino smrade i onako već zamazano „Salo“. Neka oni slobodno pobijara smradne dopise iz Baške u svoju „škocvaceru“ ali neka dobro znaju, da se njihova magareća trubesa ne čuju na nebesa.

Dražanin.

Iz Barbane. Pišu nam od tamo dne 22. o. m. Danas bija je u Barbani izbor župnika. Bija je izabran župnikom i kanonikom velezaslavni župeupravitelj velečastni gospodin Dinko Piudičić i to jednoglasno. Naš Barban nije doživjala takovogu slavljaju i sručnoga veselja, kakovo smo imali ovde na 22. o. m. Zaorile su pismo radostnice, zasvirale gusle i tamburice, pak su župljani lirili na izbor kako u boj. Mi želimo novo izabranom župniku svaku sreću i dobar napredak da duševno i telesno dobro poverevena mu stada. Neka ga Bog pozvi mnoga leta na spas našega hrvatskega i slovenskoga rodu u Istri!

Ča piše „teta Jambrožija.“

Najprvo stavimo neke stvari na mesto kamo gredu. Talljanski Bedinter se jadi, da smo i va zadnjem broje našega „Narodnega lista“ o njem puno pisali, za svem tem, da smo občali, da se ne ćemo već s njim baviti. Stvar se pak ima ovako:

Mi smo va našem liste dugo vremena Bedintara prikazivali puku baš onakovega kakov je. Nas je interesiralo, da to i sam Bedintar čita, pak da nam na to odgovori, ako je vredan. I još nas je više interesiralo,

da to čitaju oni ki mu još veruju, pak da sude, koliko je Bedintar još vredan, da na svetu žive. Nego sada nam ni tega više treba. Odkada mu se je ono dogodilo v Opatiji — on je zapal va onu kategoriju ljudi, kakovih će se nad po mesteh, a ti su ljudi obično dece i obestrem mladićem za teatar. — Ča takovi pljuvaju i rigaju, to ne more taknuti ni jednega, ki pravo misli. I to je uzrok za ki smo mi hitili vu koš puno dopisi i članki, vu koh su neki naši ozbiljno pobijali ča on piše. Je ki kada ozbiljno razpravljaj s Muzgićem, s Kosericom i s Jožetom Pipom? Ne — nikada. Dunko ča nismo mi morda pravo imeli, kada smo napisali, da mi ne demo od sada napred štampevat takove stvari iz keh bi se moglo sudit, kako da ga mi uzimljemo „sul serio“, sa svem tem, da tegu nismo nikada učinili. Nego mi smo vu istem onem pisme napisali, da mi demo se i napred bavit s Bedintarom, ale to samo sporadi on h. ki ga plaćaju. Zač ako ki reče? Hlapac od Barbe Tončića je takav i takav, on je storil to i to i t. d. sramota ne bi padala toliko na hlapca, koliko na Barbu Tončića, ki bi takovega bedintara držal i plačal. Tako je i s Talijani. Njihova najveća sramot je ta, ča se drže jednega blatnega Salu, a tu sramot mi demo i napred povedat svetu. Pak i naši ljudi su jako zadovoljni, kada njim ča povедamo za Salo i za Piriju — oni se temu smiju od srca. A ljudje valja kurentati. I za to ja du i napred pisat „ča piše teta Jambrožija, a i naš Špiculić ča nam poslijat svoji „Glogi i Koprive“. To će bit sve za zabavu našemu puku. — I Bedintar bi rad tako zabavljat svoje mačke, ma ga ni va bragešah za to.

* * *

Marš va Albaniju! Kako je poznato, naše občinsko zastupstvo je Bedintar podpisalo pašaport. Za to se on va zadnjoj Jambrožininoj tabakero jadi na naše Vološčake i govor, da su samo četiri uzroki, s keli bi se ga moglo zignat. On je poboštirica pozabil, da je v Reke bilo dosti, da je zavapljal: Zivila Hrvatska i već su ga sfratali. A on ovde drugače buni narod, tako, da je dosta da ga mala deca vide i već ti počnu za njim larmat i kumeditat. A to se sve dela samo z onakovemi ljudi, ki su već zvili za — sfrat. Mi znamo i to, da bi bila oblast već pred 4 leta Krstića stivala s Istre da je ostal onako radikalnim Hrvat kakov je bil do leta 1896. Oblast bi bila već naša uzrok.

* * *

Nam da ni mesta va Bedintarovoj stranke. Bedintar nam govor, da on neće va nijegova stranku. I pravo je, zač da nas zame va nijegova stranku, on ne bi već od Talijani dobival plaću od 100 fiorini na mesec. Segav je talijanski furišac.

* * *

Renda, Talijanski Bedintar piše, da smo mi nenavistni, da mu renda — rendi. Ne, ne, on se varu, mi nismo za to nemavni, zač to je i onako svejedno, koliko njemu renda rendi — ter i onako on je — kvanti čapa — tanti spaka. Baš mi se je neki dan stara tabakerka tužila, da već ne zna če storit, ni če ne će — da njoj nikada ne prneće doma ni solda. Svi oštari pak govor, da su pod Gorupom plaćali duplo manje nego sada. To moru njemu zahvaliti ki je dakdovo s financom delal.

* * *

R etili: Talijanski Bedintar piše, da mi ki držimo za našu starinu i za naš hrvatski jezik — da smo retili. Pred 5 let je pisal pak, da su Talijani socialni reptili — i da hodaju po blate .... Tempora — mudande.

* * *

Basilisco. Bedintar piše, da nekako blago, ko se zove basilisko, ako se pogleda vu zrcalo, da valje krepa, zač da se prestraši, kako je jako grdo. Mi pitamo pak ča bi se dogodilo, da se na jedne rečene pogleda vu zrcalo on! Ja mislim da bi onputa i samo zrcalo paklo od straha.

* * *

Bedintar nima — „rimorsi“. On poveda, da se je va Zagrebe ovi dni ubila jedna diyojka, pred kućom od mladege

čovjeka, ki ju ni otel oženit. Dobro je, neka je sve to kako on poveda. On mlad čovjak je bil odsudjen, a stvari su te, ke se svaki dan dogadjaju, samo ča se redje najdu dijake, ke se za to ubijaju. Ale ono je fimoza za Bedintara ki govor, da on nima rimorsi.¹ Je to moguće? A ipak bi imal dosti razloga imet „rimorsi“ i kakoveh „rimorsi“.

Svi znamo, da je njemu umrla mat od same tagi i žalosti, ča se je htio atorzio i narod svoj predal Talijani za Judini krajanici. Ča ni to rimors — ā? A njigova žena? A njigovo brizno dete? Ni kačka ne bi storila, ča je on storil proti svojoj krvi. Brizno njegovo dete tamo po Trste lutu semo gladno i žejno i sve gleda ki bi mu htio kakav krajcar, da kupi bukunči kruha. Nego dete! A kada pritisne velu zimu kako se to tužno dete svo modro, razkinjeno i razdrapano stisne do kakovoga Furiani, ki prodava pečeni kostanj, i sve ga prosi, da bi mu dal jedan ale dva grijuli kostanji, da mu pasa glad. Pak da to nisu „rimorsi“? A ona nebođa ženska puli Turak? Nego to su strahote, da čovjeku vlasni vrh glavi gradu Altroke „rimorsi“²

* * *

Joužne zna prodavat meso. Bedintar piše, da je Stirn imel pred 9 let 1500 fiorini, a sada da ima oko 60 tisuc fiorina, tako da va devet let je dobil svega skupaj 58 tisuc i 500 fiorini. Razdalimo to na 9 deli to pride vanka 6 tisuc i 500, tako da Stirn dobiva čistača dobitka na leto 6 tisuc i 500 fiorini. Toliko dobije on na mesece. Aj stroka.

* * *

Svačesa malo. Neki Petar Bumbalo se hvali da mi krepujem od jada, ča je on invental „svačesa malo“³. On da je invental „svačesa malo“⁴. Ala brižan Bumbalon, ako ni invental nego ono „govori se ovo“, „govori se ono“, onputa je invental jako malo — neka nam veruje. Da bi barem ovako pisal:

Gовори се, да се Talijani utapljuju, па неизнад, како би се спасили, они се јапују за Krstićevo salo ... ali pak:

Gовори се, да се Sotonij obrije i да се platit tri masi za pokojnega svojega otca. Ale pak takovega ča — а не one bedastoće ke bi mogal jako lakko inventat i on, ki ima i slamu va glave na mesto možjani.

* * *

Deset noveh zapovedi. Neki „petegula“ z Bodulje je posal Bedintaru nekako nove zapovedi. Mi pak odgovaramo talijanskemu Bedintarnu s ovem zapovedi, ke posvećujemo njemu:

Deset zapovedi za Bedintara:

I. Ne prihajaj v Opatiju, ako ne želis da te deca bombarduju z gnijelimi jaji, vapiju za tobom: Salo, salo, salo.

II. Kada ti Kostantini zbroji onih 100 fiorini od tvoje plaći, nesi ih valje doma, da ti ih g. doktor Pošćić ne sekveštra, kasko je sekveštra i Jambrožino kanapé della dolce memoria.

III. Spomeni se kadagod, da si jedan put pisal, da neka Hrvati v Istre zamu dvoje pak da neku tuku po istarske Talijanech.

IV. Poštuji staru Jambrožiju, ako želiš da ti i napravo dava mudand i stomanji.

V. Ubijk svaku buhu i svakega čamca, kega dobiješ va darovane mudandah.

VI. Ne hojevaj tamo „puli Turak“.

VII. Ne loči likvori, ki nisi platil.

VIII. Ne reci pravega svedočanstva za Hrvate, zač ne ćeš dobivat 100 fiorini na mesec.

IX. Ne poželi Lebariceve ženi.

X. Ne poželi nikakove tuje mudand.

* * *

Ayvisi collettivi. Gospa Berka na Voloskom ima jednu zibelin, ka njoj je ostala od prvega rojenja.

Krstić ima na Matuljih jedan kvaradar od Starčevo — još od vremena, kada je bil Hrvat. Kvadar je dobro sačuvan.

Durmeš ima v Opatije slova od sundranega talijanskega Kazina. Slova su velika i lepa.

Lumbrelin ima jedan lumbrelin s kemi hojeva na pismoj.

— Jambrožija ima jedno stare papuce, ke se mora kupit, kako i sve gori rečene stvari za mali soldi, ako de se i na rati.

Barba Tončić

Leta 1898. pod kapitanom Fabiani ni se „Teta Jambrožija“ smela štampevat v Reke zač da je to protuzakonite. Sada se pod kapitanom Scarpa sme „Teta Jambrožija“ štampevat v Reke, premida se od leta 1898. nisu niš promenili zakoni od štampi. — Kako je to moguće?

Domaće vesti.

Allas ums Geld. Der italienische Söldner und croatische Verräther Doktor Salo speit in der letzten Nummer seines Revolverblattes das ganze Gift seiner verdorbenen Seele gegen die ehrenhafte Person des Dr. Pošćić. Kein Wunder, denn Dr. Pošćić ist ja der grösste Dorn in seinem Auge. Dr. Pošćić hat ja den Dr. Salo (alias Krstić) in seinem wahren Lichte gezeigt. Ein Mensch (wenn man ihm so nennen kann) der, wie der Bezirkshauptmann Fabiani in der Note vom 14. Febr., Nr. 37, sagte, fähig ist aus Gewissensucht strafbare Handlungen zu begehen, der um den Judaslohn von monatlichen 100 fl. seine Ideale unter die Füsse geworfen, der sein Vaterland verrathen hat, ein Mensch der seine gesetzmässige Gattin und seine gesetzlichen Kinder im Stiche lässt und dem Elende preisgibt, um sich von einer alten Witwe aushalten zu lassen, ein Mensch der allerlei betrügerische Schulden macht (siehe den Fall Ressmann und Lichtwitz) und dann schwört, dass er nichts hat, so, ein Mensch hat die Freiheit die Ehre eines allgemein bekannten Ehrenmannes zu bedecken. Hiebei erdichtet und entstellt er Thatsachen nur um glaubhaft zu erscheinen. Ganz private Familienangelegenheiten in die Öffentlichkeit gebracht werden, umsonst wenn die in lügenhafter und in entstelter Weise geschieht. Nun was wirft der italienische Söldner dem Dr. Pošćić vor? Dass seine Eltern auf tragische Weise ihr Leben geendet. Wir fragen nun, ist der Dr. Pošćić daran schuld? Gewiss nicht, denn das schliesst der Verräther selbst aus. Alles Uebrige was er daran knüpft ist lügenhaft, wie jedermann in Volosca es bestätigen kann; dass Dr. Pošćić als 18-jähriger Jungling eine 35-jährige Geliebte gehabt hat, deren gegenüber er nie eine Verpflichtung übernommen hat; dass er im eigenen Hause im vergangenen Fasching getanzt hat. Die ganze Beschreibung dieser Ereignisse ist von Dr. Salo absichtlich, entstellt und lügenhaft und kein Wunder! Er wird ja von den Italienern mit monatlichen 100 fl. bezahlt um Lügen zu schreiben, er ist daher bereit alles ums Geld zu thun. Und übrigens, wenn alles das was Salo vom Dr. Pošćić schreibt wahr wäre, ist doch alles nicht im geringsten unehrenhaft. Alles das was Salo in seinem Blatte gegen Dr. Pošćić vorbringt ist eben das Aergste und Höchste was er dem Dr. Pošćić vorwerfen kann. — Jetzt urtheile jedermann was er erst schreiben würde, wenn er von ihm etwas Unehrenhaftes wissen würde. Zum Glück kennen alle Leute den Dr. Pošćić zu gut und die räuberischen Angriffe auf seine Ehre können ihm nichts schaden. Wenn Dr. Pošćić eine einzige unehrenhafte Handlung begehen würde, so würde er sofort aufhören zu leben. Dr. Salo hat jedoch bisher eine Unzahl von unehrenhaften Handlungen auf dem Gewissen und er macht sich gar nichts daraus. Von der Unzahl dieser schmutzigen Handlungen bringen wir wiederum eine vor.

Im Jahre 1891 wollte Krstić seine rechtmässige Gattin im Stiche lassen um mit einer anderen leben zu geben. Um dies leichter zu erreichen, machte er seiner rechtmässigen Gattin einen falschen, betrügerischen Schenkungsvertrag, mit welchem er seiner Gattin die Realitäten schenkte die er bereits früher an eine dritte Person ver-

kauft hatte. Dieser Schenkungsvertrag lautet in wortgetreuer deutscher Übersetzung wie folgt:

Schenkungsvertrag.

I. Ich Johann Krstić schenke für den Todesfall meiner Ehegattin Ludmilla geb. von Kružić mein ganzes Vermögen, sei es bewegliches oder unbewegliches. Das unbewegliche Vermögen befindet sich in Dalmatien in der Steuergemeinde Zara, und bin ich deren bürgerlicher Eigentümer. Dieselben bestehen aus Weinländen, Aeckern und Gärten u. s. w.

Der Grund dieses Schenkungsvertrages ist die Dankbarkeit gegen meine Gattin für ihre Pflege und Sorge, die sie mir während unseres gemeinschaftlichen Lebens gewidmet hat.

Mit vorliegendem Vertrage ist niemand verkürzt, denn ich habe keine Nachkommen.

II. Ich Ludmilla Krstić geb. von Kružić nehme die mir hier gemachte Schenkung mit Dankbarkeit an.

Hrašćina (bei Agram), 4. Februar 1891.
Anton Debeljak m. p. Ivan Šćić
Zeuge. Ludmilla Krstić m. p.
Josip Sanjek m. p. geb. von Kružić.
Zeuge.

Die Urchrift dieses Vertrages befindet sich ebenfalls in unserer Redaktion jedermann zur Einsicht.

Dieser Vertrag ist ein frecher und gemeiner Betrug, denn vor allem müssen Schenkungsverträge, namentlich zwischen Ehegatten, bei einem öffentlichen Notar abgeschlossen werden und Krstić als Jurist und Advocatuscandidate hat dies sehr wohl gewusst und trotzdem schloss er diesen Vertrag in der ungültigen Form. Dieser Vertrag ist auch ungültig weil Krstić mit demselben Sachen verschenkt die er bereits früher an eine dritte Person verkauft hatte. Schliesslich ist der Vertrag ungültig und betrügerisch weil sich Krstić auf demselben nicht mit seinem Zunamen, sondern anstatt dessen mit einem † und einem ‡ als Anhänger unterfertigt hat. Daraus urtheile man ob nicht Krstić in Stande ist aus Gewissensucht strafbare Handlungen zu begehen wie dies der k. k. Bezirkshauptmann Fabiani in der bekannten Leumundsnote über Krstić sagte. Daraus kann man urtheilen was für ein Glauben den Anschuldigungen und Verleumdungen des Dr. Krstić zu schenken ist. Wenn ein Mensch sonst nichts verübt hätte als den Abschluss eines solchen betrügerischen Vertrages so müsste er unverzüglich aus jeder ehrlichen menschlichen Gesellschaft hinausgestossen werden. Und doch haben wir mehrere derartige Unthaten des Dr. Salo angeführt und jede mit Originaldocumenten nachgewiesen. Trotzdem finden es die italienischen Matadoren in Volosca und Abbazia wie Dr. Costantini, Camus, Puović und andre, mit ihrer Ehre vereinbar mit einem solchen Menschen zu verkehren! Ein Sprichwort sagt: Sage mir mit wem du verbierst und ich werde dir sagen wer du bist.

Držmo se. Milo nam je, da moremo reč, da je va ovo zadnje vreme naši puk ovuda jako dobro probudil i osvestil. Do sada je puli nas nekako sve spalo — ale pak su naši ljudi mirno i streljeno podnašali sve uvrede, ke se je na njih hitalo. Sada već ni tako. Lepa promjena se je zbila među našem pukom. Naš čovek otvoreno spoveda ča je — i na svaku uvredu odgovori i vrati kako trebe. Tako valja. Samo napred. Počakmo neprnjatelj, da smo živi, pokazimo onoj njihovoj plaćenoj hulji, da se s nama ne će tako brzo ni tako lakko do kraja. Česa da se strašimo, česa da se bojimo? Naše je sve — naše su kuće, naše su zemlje naše je ov kraj — ovo je naša domovina. Gori srda! Sramota neka pade na onega, ki se pusti gazit od potrebe i lupe, od gnjusa i razbojnika od varalice, tata i izdajice! Gori srda mladići i muži, gori srda, ti puče naši pokaži gadu, izrodi, smetu i izmetu ljudskom, da va tebe teče prava, zdrava i živa krv tvojih starejih, a na kaljuši gnjuna, ka koja po zilah gnjilega tela izdajice naroda i mizkega mautenjudata!

Pozor. — Izbori u poreznu komisiju. Na 8 i 12 augusta imaju se obaviti izbori fiduciari za poreznu komisiju od tečevine. Svaki ki plaća porez od industrije dobil je legitimaciju i dve glasovnice. Mi pozivamo sve naše sumišljenike i prijatelje ki hode da budu va tu komisiju izabrani naši domaći ljudi, ki te gledat, da se sironahu ne naprije previše pladi, neka pošalju ili donesu valja legitimaciju i ove glasovnice (škede) podpisane pred dvemisvedoci D. Iyanu Poščiću u Voloskom (kod dr. Janežića) da se more u glasovnicu stavit ime fiduciari, ki te pak imet zbirat komisiju.

Ako ki godar, ki plaća patente ni dobil glasovnice ili legitimacije neka pita na obćine morda je tamo ostala a ako je ni tamo neka reklamira na kapitanat. Ako nećete da vam mački i furešti naprudi, plaćila pošaljite škede i legitimacije kako gore rečeno najdalje do 4. augusta o. J. Preporučamo našem prijateljem po pojedinim obdinah, da poberi i pošalju ovamo legitimacije i glasovnice.

Novi odvjetnik: Na 1. augusta o. J. odprt će ga grade Pule ulica Circovallezione kuća Malana broj 21, velevenčen g. dr. Ivan Zuccon svoju odvjetničku pisarnu.

Mi čestitamo od srca našemu novemu odvjetniku i dičenom poborniku za našu narodnu pravo. Živio!

Iz občinske sednice na Voloskom. Sreda 24. o. m. bila na Voloskom občinska sjednica. Mej drugemi stvarama se je na toj sednici odlučilo jednoglasno, da se ima pred, ležit političkoj oblasti izgrom smrtnjaka Krstića. U to ime će pot. deputacija va Trst i va Beč da predoci oblasti, kakovi nemiri se moru dogoditi, va ovoj obćine ako dopusti da Krstić i naprvo provočira mirne ljudi i da svojim bljutavim pisanjem vredja sve da ljudem najmilije i najsvetije. Čoveku ki nima niš — kako je sam prisegao — ki je plaćen od Talijana da puk smrduće, ni mesta va ovoj našoj mirnoj obćini. Čete reć da ne provočira! Kako ne, kada za mirem ljudi, ki mimo njega prolaze više kako jedan fakin svake sorti uvredi; ali morda ni to provokacija, da je na 15. o. m. tri puti zajedno se vratali u Opatiju? Politička oblast na Voloskom će segurno reć da to ni nikakova provokacija. Mi čemo samo ovo reć: da je Krstić radikalni Hrvat kako delo za Talijane već li ga bila politička oblast petnajst puti poslala va Arbanasi per Šup. Ovako pak, budući delo za Talijane, puste ga delat čađe. Ni morda istina? Leta 1895 kada je Krstić bil još radikalni Hrvat je c. k. kapitanat pisal od njega, da stoji na slabem glasu da je vredan za beći storit i takova delo za ke se gre va pržan, a sada, kada je Krstić za placu postal Talijan, c. k. kapitanat na Voloskom piše, da je Krstić zamrzen samo puli Hrvati. Prez nikakovega komentara.

Za Kanfanar. Va predzadnjem „tete“ pise talijanski Bedinter ovo:

Apello alla patriottica cittadinanza di Rovigno! Sono prossime le elezioni amministrative del comune di Canfanaro. Fortunatamente vennero annullate le ultime elezioni.... Ono "fortunatamente" vredi zlata. Ča ne gospodo puli c. k. Namjestničta u Trstu? U ostalom mi smo i prije znali, da one "elezioni" ne moru bit drugačije "anulane" ako ne fortunatamente. Inšome lepo je bit Blejamini od c. k. vlade! —

† Grof Gjuro Jelačić. Subotu na 20. o. m. umrl je va Zagrebu zadnji mužki potomak slavnoga roda od Jelačića bana. Pojedni grof Gjuro bil je brat slavnomu hrvatskemu banu Josipu Jelačiću, ki je leta 1848. sa svojemi Hrvati spasil našem Cesarju krunu. Grof Gjuro je doživel veliku starost od 97 let. Umri je kako penzionanji podmaršal. Bil je jako dobar čovek i jako dobar Hrvat. Bog ga pomiluj!

Nepravedan prigovor. Neki dan smo čuli od jednega truloga mačka prigovora, da ako oni proti nam ružno i grdo pišu, da

pisemo i mi proti njima. To je, moji dragi velika, debela i svečana laž. Mi osobno ne napadamo ni nijednoga, znet da onega ne-sretnika i crnega izdajcu, a njega napadamo, da ga uništimo jer izdajcu nije čovek, on je najerniji stvor za sve narode na zemlji. Istina je, da kada god koga potegnemo za uho, al samo za stvari od politiki i kad smo već nego prisiljeni. Mi ne pišemo nikad da se komu va lončice kuha. Naši Kalabrezi, ale kako ik u zove mačići imaju čuda sraba i blata i jako lepe stvari se događa va njihovih kućah — pak ipak nismo još nijedne dali na svetlo. Oni su sliki, kaši su kada hitili na naši najboljesi najvredejni ljudi, sa lažu oteli su nekim uzet dobar glas i poštenje, koliko njim je to slo za rukom neki sude svi pošteni ljudi. Kade laž rača tame ne večera, govorii naša starla hrvatska poslovica. Ako budemo od sada napred prnesli na svetlo kakova tušču od naših Kalabrezi neka ne krive nas, nego sami sebe. Durmeš.

Veteransko društvo u Opatiji imet će nedelju u 4. o. m. izlet va Cres. Na taj dan otvara se va Vrbnike "Narodni dom" pak bi naš "Lover" imel da napravi izlet tamo. Nego kako se čuje "Lover" neće da pripremaju nikakova izleta i to iz kolegialnosti naprama drugom društvu s kem da živi u dobrem odnosu.

Ča je novega po svete?

Austrija. Većina zemaljskih sabora zaključila je ved svoju zasjedanja

Stajerski i solnogradski sabor zaključili su dne 26. t. m. a Šlezki sabor dne 27. t. m. svoje zasjedanje. Tirolski je sabor zatvoren još dne 12. t. m. radi obstrukcije talij. zastupnika, koji su nakon zatvorenja sabora sazvali u južnom Tirolu mnogobrojnih sastanaka, kod kojih se pretrisivalo proti nepravednom postupku njemačke većine u obče, a proti carskom namjestniku Tirola napose. S tim je bar za sada pokopana autonomija Tirola nego nima dvojbe, da će prije, nego dodje do definitivnog rješenja tog vrlo skakljivog pitanja, doći da ljudi okrušja između Njemaca i Talijana. (Što bi pak mi morali da poduzmem proti talijanskoj "Kamarili" u Istri koja na nečuveni način plasi našeg jednog istarskog kmeta proti kojim su Nemci u Tirolu pravi anđeli? ! op. sl.)

Bugarska. Dne 12. t. m. stigao je u Varmu, ruski vel. knez Aleksandar Mihajlovič u pratnji bug. kneza Ferdinandu srađao pozdravljen od občinstva. Kod svećene gostve na ruskom carskom brodu "Rostislav" zahvalio se vel. knez bug. knezu Ferdinandu na sruđnom dočeku i napisao je uspješnome razvitu slobodne Bugarske, vojnom bratstvu bug.-ruske vojske i složi obiju pravoslavnih država. Bečki listovi svajaju u savez taj svečani doček sa proglašenjem bugarskog kneza kraljem.

Transval. Čim Englezi više pripovedaju u svojih novinah o njihovih tobožnijih pobedah u južnoj Africi, tim se više čuje o novih burških pobedah u Kapskoj koloniji. Tako su po brzojavki lorda Kitschnera prisilile burške čete dne 24. t. m. Steinarkerov konjanicki odjel, da izprazni Bremendorp, što ga je bio Englez zaposjednuo. Englezki odjel probio se nekako do Lemboba, koji je udaljen za kakovih 16 milja od Bremendorpa. Pedeset je Engleza što usmrćeno, što ranjeno, a nekoliko je Engleza, po običaju nestalo. (Sliedili su primjer slavnog talijanskog generala Barattieri-a. Op. sl.)

Mali razgovori.

M. Ča j' ono bilo neki dan onoj fraj-lice pul Škrbić, kad su Krstićinu poplašili?

J. Od vele tagi, da joj je bilo velo zlo i afan.

M. Te je mogla čaču poslat po njega — on bi ju bil valje zlicil, zač da se va ti ženski afani jako dobro razume.

J. Čul sam ja, da j' dobil diplomu negde puš Turak i va Državljem.

M. Bova je rekla, da ča ni stramota ono jednemu poštenemu čovku delat?

J. Ona se valjda po svojim lakti meri, zač ako je on pošten, ki je već za svakako delo bil dvajašta puti kaštan i ki je vredan za beči svakakovo delo storit — ja ne znam ki je pošten — onda su svi ljudi na svete pošteni.

M. Ni to ne, nego naši zalupani Kalabrezi su tako kratke višti, da za njihove oče se pošten i najveći razbojinik, same da za talijansko batl.

J. Tako neka njoj bude, kad je toliko piaza.

Vesela kancuneta.

(Pjeva se kako: Joj, joj, joj — vavek ta fašol).

Untantin je butiju našal

butiju našal,

Najedenput ju j' svu polokal

svu polokal,

Cin, čin, čin — još jedan kvartin

Neka loče, neka riga pjan Untantin.

Kuda hodi sve severi

sve severi,

sve severi.

I na nogah se komač drži

se komač drži,

se komač drži.

Cin, čin, čin — još jedan kvartin

Neka loče, neka riga pjan Untantin.

On bi rad postat podestat

postat podestat,

postat podestat.

Da se more a puf nalokat

a puf nalokat,

a puf nalokat.

Cin, čin, čin — još jedan kvartin

Neka loče, neka riga pjan Untantin.

Ol dun kan ke imbrijagon

ke imbrijagon,

ke imbrijagon.

Još bi htel bit naš kapurion

naš kapurion,

naš kapurion.

Cin, čin, čin — još jedan kvartin

Neka loče, neka riga pjan Untantin.

El mari della Gisella.

Ki nam je ča poslal.

Uprava "Narodnega Lista" primila je nadalje u ime predpale od gg: Frane Korić St. Francisco u Kaliforniji k 5 i 30 h Mate Čiković Zamet k 3 i 60, Ladislav Havel, Sovinjak Andre Jelovica, Komen Santo Diraka Zamet po k 3, Ivana Miljanović Bregi, Ivana Domaldović Mošćenice, Miha Mužina Malinska, Mata Kukan Bradić, Josip Šrđo Rieka, Paula Spada Barbara, Vinke Dobrila Rieka, Vinka Dubrovč Fugljin Varjeni, Josipa Juranić Barbara, Antona Dukić Trinajstić, Jakova Dorić Rieka, Mihovila Juračić Bel po k 2; Tomaz Stajdoher Preluk k 2 i 40, občinsko Glavarstvo Kastav za 3 iztisaka k 8, za četvrt godine od g. Josipa Pleše Volosko, Marije Nemgar Opatija, Rinalda Bonani Volosko,

Ivana Matetića Barbana po k 2, S. Harbala Nerezine i Antonu Peloma bele Mune po k 1.

Izlet u Vrbnik. Prigodom otvorenja narodnega doma u Vrbniku priređuje Ungaro-Croata izlet u Vrbnik iz Voloskoga i Opatije, posebnim parobrodom. Po osobi platit će se k 2, ako bude barem 120 izletnika a ukoliko ih ne bude toliko platit će se malo više. Parobrod ići će iz Voloskoga na 1. i u 45 m. a iz Opatije na 2. Preporučamo onim koji mogu da idu u Vrbnik.

Br. 2642.

Oglas

jeftimbene dražbe za gradnju nove kape-lanije u Velom Ergudu.

Odlukom obč. zastupstva i u sporazumu odabranoga već gradjevnog odbora, između porezovnika županije Brgud, ima se u velom Ergudu sagraditi nova kapelanska kuća polag odobren od c. k. namjestničtvu načrta i troškovnika. U tu svrhu odlukom obč. odbora ima se provesti dražba jeftimbena na način, da se budu od dražbovati želješči najdalje do II. ure jutro dana dražbe 4. augusta 1901. primale u ovom obč. uradu pismene ponude u zatvorenom pismu. Fiškalna cijena u troškovniku na 20. februara 1900 iznosi 11.025 kruna 6 helera slovom: jednačaj hiljadu dvadeset pet kruna i šest helera.

Dražbeni uvjete, načrti troškovnik mogu se uviditi kod podpisatoga za vrijeme uredovno.

Nuditelj (licitant) dužan je, da sa pismenom ponudom donešeu u ovu obč. blagajnu 5% u ime vadja, računajući od izključne cijene, dočim će dostalač radnje ako nije občin nadopuniti vadji do 10% u ime kaucije.

Občinska uprava sporazumno sa gradjevnim odborom u Brgudu, pridržaju si pravo odati radnju onom nuditelju, kojega solidnost je obće poznata i drži se najpovoljnijom za občinu Brgud, što će se javno proglašiti i u zapisniku potvrđiti na dan dražbe u Brgudu 4. augusta t. g. popodne.

Ovo se daje na obće znanje i ravnanje.

Občinsko glavarstvo u Kastav,

dne 24. jula 1901.

Glavar:

Jehušić s. r.

Krojačka radiona!

Podpisani stavljuju sl. p. n. občinstvu do znanja, da su otvorili svoju novu radionu svakovrstnih pomodnih gospodskih odjela

Naručbe izvršujemo solidno, brzo i uz veoma umjerene cijene, te se time sl. p. n. občinstvu koli mjestu toli i okolice najtoplje preporučujemo za što više na-ručiva uz geslo

"Svoj k svomu" sa veleštovanjem

Špan & Pečnik državna cesta, Vila Jezica Opatija.

Zahvala.

Podpisani izrekamo najtoplje zahvalo vsem onim, koji so nam o priliki bolezni in smrti gospo

Karoline Fabiani

bodisi ustmeno ali pismeno izkazali svoje sočutje ter se mite pokojnice spominjati i mnogobrojnim venči. Posebno pa se še zahvaljujemo vsem p. n. uradnicam, uradnikom ter slavneču občinstvu iz Voloskoga i Opatije sploh, ki so spremili predrago pokojnico k zadnjemu počitku.

Volosko, 24. julija 1901.

Anton K. Fabiani in obitelj Gaspari.